

KARTA EWIDENCYJNA ZABYTKU NIERUCHOMEGO WPISANEGO DO REJESTRU ZABYTKÓW

BUDYNEK STACJI POMP

w zespole przepompowni ścieków

3. Miejscowość

LEGNICA

4. Adres

Legnica, ul. Masarska 18
59-220 Legnica

nr ewidencyjny działki: 58
nr księgi wieczystej:

5. Przynależność administracyjna

województwo dolnośląskie

powiat legnicki

gmina Legnica

6. Współrzędne geograficzne

N: 51°21'89.07" E: 16°16'68.22"

7. Poprzednie nazwy miejscowości

Liegantz

8. Właściciel i jego adres

gmina Legnica – Legnickie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji SA

ul. Nowodworska 1, 59-220 Legnica

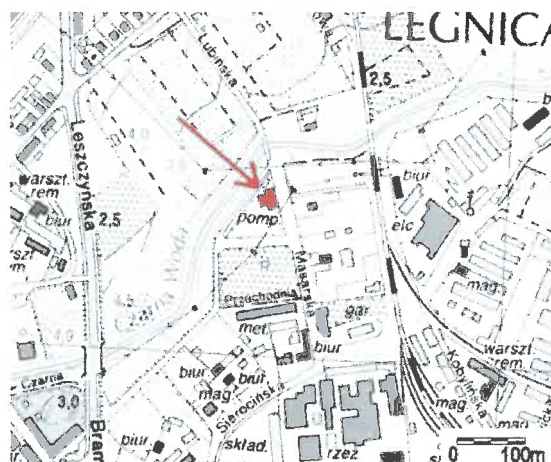
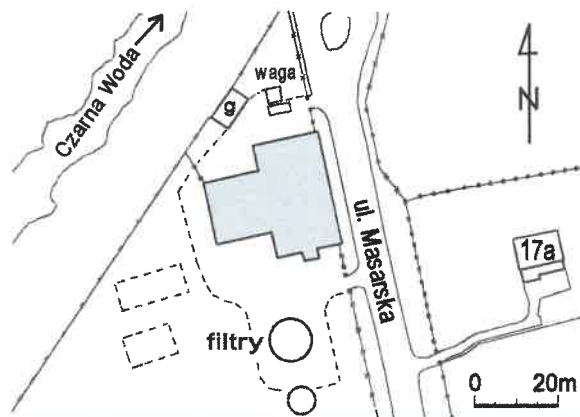
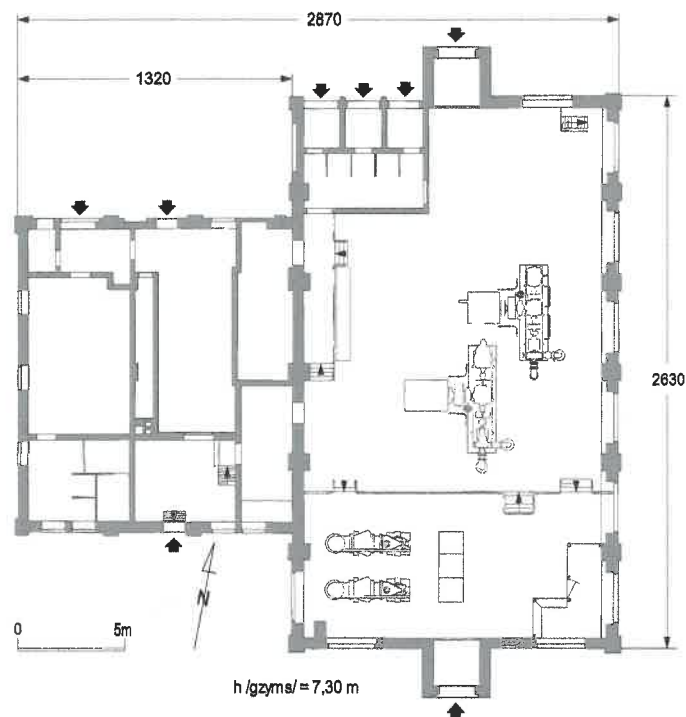
9. Użytkownik i jego adres

użytkowany częściowo na cele socjalne oraz sporadycznie w części technicznej w przypadku zagrożenia powodziowego

10. Formy ochrony

11. Materiały graficzne

skala 1 : 380

Leg/238

Spn's - ed. odd
nr 132/p

Najwcześniejsze wzmianki o systemie zaopatrywania w wodę mieszkańców Legnicy pochodzą z 1368 r. Źródłem poboru wody była Młynówka, z której doprowadzano ją do miasta drewnianym rurociągiem, połączonym ceramicznymi rurami z ogólnodostępnymi studniami i zbiornikami miejskimi. Dopiero w poł. XIX w. rada miejska podjęła uchwałę o zmianie i uporządkowaniu systemu wodno-kanalizacyjnego Legnicy (1857). Pierwszy zakład produkcji wody uruchomiono na ul. Stromej w 1878 r., równocześnie tworzone system kanalizacji ogólnospławnej, którego jednym z zasadniczych elementów stała się centralna pompownia zlokalizowana przy ul. Masarskiej (*Schlachthof Straße*) na Przedmieściu Głogowskim. W następstwie zmiany systemu ścieki, dotychczas wpuszczane bezpośrednio do rzeki, zaczęto kierować na pola irygacyjne w okolicy podlegnickiego Dobrzejowa (Hummel), co miało zabezpieczyć Kaczawę i Czarną Wodę przed dalszym zanieczyszczeniem. System oczyszczania był oparty na naturalnej metodzie przepuszczania ścieków przez grunt na polach irygacyjnych. W okresie przedwojennym istniały dwie odrębne firmy: spółka wodociągowa zajmowała się zaopatrzeniem miasta w wodę a zarząd nad siecią kanalizacyjną sprawował miejski Urząd Kanalizacyjny.

Po wojnie obie spółki przeszły na własność państwa polskiego, utworzono jeden zakład zajmujący się całościowo problematyką wodno-kanalizacyjną miasta. Obecna spółka miejska powstała w 1992 r., po przekształceniu państwowego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji w Legnicy.

Zespół przepompowni ścieków składa się z budynku głównego (stacji pomp) oraz budynku filtrów. Pod względem architektonicznym budynek stacji pomp prezentuje eklektyczne cechy późnego historyzmu, charakterystyczne dla obiektów przemysłowych tego okresu. W projekcie zdominowanym przez funkcjonalność architektury, zadbane również o walory estetyczne, przejawiające się w starannie zaprojektowanym wystrój zewnętrznym z urozmaiconym detalem ceramicznym, różnymi rodzajami cegły i drobnymi dekoracyjnymi elementami metaloplastycznymi. Budynek stacji pomp przebudowany w okresie przedwojennym w partii kotłowni, która po zastąpieniu napędu parowego przez elektryczny, przekształcona została w zaplecze socjalne, połączone z warsztatem i kilkoma małymi pomieszczeniami technicznymi.

Zespół wyremontowany został w 1973 r., w wyniku większych inwestycji związanych z rozbudową systemu wodno-kanalizacyjnego Legnicy (budowa systemu wodociągowego "Wielka Woda"). Obecnie budynek o częściowo zmienionej funkcji (zaplecze socjalne), w części produkcyjnej pełni okazjonalnie swoją pierwotną funkcję w przypadku zagrożenia powodziowego.

SYTUACJA. Legnica – miasto, siedziba władz gminnych, władz powiatu grodzkiego i ziemskiego, a także diecezji kościoła rzymskokatolickiego, przedwojenna siedziba rejencji. Miasto leży w widłach rzek Kaczawy i Czarnej Wody, na pograniczu Pogórza Sudeckiego i Niziny Śląskiej, przy skrzyżowaniu europejskich historycznych szlaków komunikacyjnych.

Niewielki zespół stacji pomp usytuowany jest na terenie Przedmieścia Głogowskiego, które włączone zostało w granice miasta w 1873 r. Zabudowa zajmuje posesję w kształcie trójkąta ograniczonego ulicami: Masarską (*Schlachthofstr.*), Przechodnią (*Mohrenstr.*) i korytem rzeki Czarnej Wody. Teren otacza metalowe ogrodzenie a dojazd od strony centrum miasta zapewnia ulica Masarska, dochodząca do rzeki i zakończona kładką, umożliwiającą pieszym przeprawę na drugi brzeg. Posesja zlokalizowana jest po zach. stronie ulicy a opiswany obiekt, usytuowany bezpośrednio przy drodze, znajduje się w jej pn. narożniku. Budynkowi stacji pomp towarzyszą, sąsiadujące z nim od pd.: budynek filtrów i osadnik ścieków. Wszystkie obiekty połączone są ze sobą podziemnymi kanałami.

MATERIAŁ. KONSTRUKCJA. TECHNIKA.

Ściany. Ściany zewnętrzne murowane z cegły pełnej, od zewnątrz licowane cegłą w wątku krzyżowym, od wewnątrz otynkowane; detal architektoniczny ceramiczny z cegły i kształtki ceramicznej: portale, pilastry-przypory, cokół, naczółki okienne i podokienniki, gzymsy i fryzy kostkowe, ząbkowania oraz sterczyny na narożnikach korpusu w formie kulistych waz; w dekoracji elewacji użyto ciemnej cegły klinkierowej układanej w trzy zdwojone pasy, z klinkieru także wymurowane spadziste podokienniki i obdaszki gzymsu cokołowego i pilastrów; dekoracyjny detale elewacji uzupełniają metaloplastyczne zakończenia ankrów (przewłoczki) oraz metalowe rozetki przy otworach wejściowych. Ściany wewnętrzne murowane z cegły pełnej, tynkowane, część pomieszczeń z wtórną okładziną z współczesnych płytek glazurowanych.

Sklepienia i stropy. Hala maszynowni nakryta oryginalnym stropem drewnianym belkowym na gim, z belkami stropowymi i deskami wypełnienia o ozdobnie oprofilowanych krawędziach; drewniany strop ułożony na belkach podciągów, których końce spoczywają na ćwierćkolistych wspornikach, częściowo podwieszony jest do więźby dachowej; strop nad dawnym pomieszczeniem kotłowni żelbetowy, po wtórnych podziałach wnętrza wyodrębniono mniejsze pomieszczenia, z których część z obniżonymi współcześnie stropami; piwnica usytuowana pod stanowiskami pomp, nakryta stropem betonowym na szalowaniu deskowym.

Więźba dachowa. Konstrukcja dachowa nad maszynownią drewniana, więźba wieszarowa dwukondygnacyjna, w pierwszej kondygnacji dwuwieszakowa ze zdwojonymi wieszakami, podwieszonymi do płatwi pośrednich; pierwsza kondygnacja z zastrzałami w płaszczyźnie więźarów, z rozporami, mieczowana w kierunku kalenicowym; druga kondygnacja jednowieszakowa – wieszaki podwieszone do płatwi kalenicowej, wsparte potężnymi zastrzałami, z mieczami w kierunku kalenicowym. Dach kotłowni w konstrukcji stalowej kratownicowej, konstrukcja obecnie niedostępna.

Pokrycie dachowe. Dach z nowym pokryciem ceramicznym, kryty współczesną dachówką rzymską.

Posadzki i podłogi zróżnicowane, w części nieoryginalne; w kondygnacji piwnic posadzka z wylewki cementowej; w maszynowni oryginalne posadzki z wykończeniem z kwadratowych płytek terakotowych: czerwonych – stacja pomp i beżowych – maszynownia; w pomieszczeniach dawnej kotłowni, dziś stanowiących zaplecze socjalne posadzki betonowe wykończone współczesnymi płytkami gresowymi. [ed. wkł. 1]

1. Miejscowość	LEGNICA	5. Obiekt (nazwa jak w karcie) oraz adres	6. Zawartość wkładki
2. Gmina	Legnica	BUDYNEK STACJI POMP zespół przepompowni ścieków – ul. Masarska 18	cd. opisu
3. Powiat	Legnica		
4. Województwo	dolnośląskie		

Schody wewnętrzne. Wnętrze hali maszynowni rozplanowane na dwóch poziomach: w 1/3 od strony pd. (pompy) posadzka wyniesiona ponad poziom wnętrza pozostałej części hali; różnica poziomów wynosi ok. 70 cm; obie części oddziela prosta metalowa balustrada z prętów, przejście z jednej do drugiej części ułatwiają dwa krótkie, 3-stopniowe biegi prostych granitowych schodków. Pod podniesioną częścią posadzki zejście do piwnic z krótkim prostym biegiem schodów betonowych. Przy pd. ścianie szczytowej wąska metalowa drabina, prowadząca do kłapy w stropie, stanowiącej wejście na strych hali.

Otwory. Otwory okienne. Elewacje korpusu przeprute regularnym układem dużych ujednoliconych otworów okiennych; otwory w kształcie prostokątów stojących, zamknięte odcinkowo, wypełnione typowymi dla obiektów przemysłowych metalowymi oknami kwaterowymi; otwór okienny osi pn. elewacji zach. korpusu wtórnie zblendowany, natomiast zamurowany otwór okienny w części zach. elewacji pn. zastąpiono w czasie elektryfikacji zakładu trzema otworami drzwiowymi transformatorowni, nad którymi prostokątne poziome nadświetla przesłonięte metalowymi żaluzjami; na osi szczytów korpusu okulusy ze stałymi kwaterowymi oknami metalowymi. Przylegające do korpusu skrzydło zach. z rytmicznym, parzystym układem ujednoliconych, mniejszych otworów okiennych o analogicznej formie – prostokąty stojące zamknięte odcinkowo; w ścianie szczytowej skrzydła trzy pojedyncze, smuklejsze otwory okienne; w otworach analogicznie jak w korpusie – metalowe okna przemysłowe.

Otwory drzwiowe zewnętrzne. Oryginalnie korpus budynku stacji pomp dostępny był przez parę identycznych otworów drzwiowych, symetrycznie rozmieszczonych na osi środkowej obu elewacji szczytowych; otwory obudowane identycznymi przybudówkami wejściowymi, wysokie smukłe, zamknięte odcinkowo, w uskokowym obramieniu dekorowanym rozetkami; w otworach drzwi drewniane, prostokątne, dwuskrzydłowe, ramowo-płycinowe, z wysokim dwudzielnym nadświetlem; w wyniku zmiany napędu urządzeń przepompowni z parowego na elektryczny, doszło do modyfikacji przestrzeni wewnętrznej hali maszynowej – w narożniku pn.-zach. wydzielono trzy pomieszczenia transformatorowi, z których każde ma osobne wejście – trzy identyczne otwory prostokątne z prostymi zamknięciami, w których dwuskrzydłowe drzwi metalowe. Dawna kotłownia przepompowni ze składem węgla, która mieściła się w skrzydle zach., dostępna była pierwotnie przez dużą bramę w osi zach. elewacji pn. – otwór prostokątny, zamknięty odcinkowo, wypełniony był dwuskrzydłowymi wrotami drewnianymi w kształcie otworu; po elektryfikacji, w pomieszczeniu składu węglowego urządzono zaplecze socjalne, które dostępne było przez osobny otwór drzwiowy

– prostokątny, z odcinkowym zamknięciem i jednoskrzydłowymi drzwiami szalowanymi listwami, w górnej części przeszklonymi; wtórnymi otworami drzwiowymi są także wybite współcześnie w obu elewacjach, niewielkie prostokątne, prosto zamknięte otwory 4-tej osi zach.; w otworach jednoskrzydłowe drzwi metalowe.

Otwory drzwiowe wewnętrzne. Na dłuższej osi korpusu budynku usytuowane przybudówki przedsionków, które oddzielone od wnętrza hali maszynowni wysokimi dwuskrzydłowymi drewnianymi ramowo-płycinowymi drzwiami wahadłowymi z nadświetlem; otwory drzwiowe odpowiadają kształtem, wymiarami i proporcjami otworom drzwi zewnętrznych; skrzydła drzwiowe smukłe, prostokątne, w większej części przeszklone, dzielone szczeblinami krzyżowymi; nadświetla prostokątne, zamknięte odcinkowo, przeszklone, z podziałami szczeblinami krzyżowymi. Układ pozostałych otworów drzwiowych wewnętrznych nieoryginalny, ulegał przekształceniom wraz ze zmianami zachodzącymi w dyspozycji wnętrza i ich funkcji; obecnie otwory drzwiowe typowe, z prostymi zamknięciami i typowymi jednoskrzydłowymi drzwiami płytowymi lub pozbawione stolarki.

RZUT. Budynek rozplanowany na rzucie litery T, z prostokątnym korpusem i skrzydłem zach. Symetryczny i regularny rzut korpusu wydłużony w osi pn. – pd.; oś akcentowana niewielkimi prostokątnymi przybudówkami przedsionków z głównymi otworami drzwiowymi. Skrzydło o krępych proporcjach, dostawione na osi środkowej elewacji zach. korpusu, pierwotnie dwuprzestrzenne, obecnie podzielone na szereg mniejszych pomieszczeń. Wnętrze korpusu zachowało pierwotną formę hali maszynowej z posadzką uniesioną od strony pd., w tej części niewielka piwnica.

BRYŁA. Wolnostojący budynek o rozłożystej przysadzistej bryle w kształcie litery T. Korpus budynku rozczłonkowany środkowym, nieznacznie niższym skrzydłem zach. Obie części budynku jednokondygnacyjne, nakryte dachami dwuspadowymi. Oś podłużna korpusu akcentowana identycznymi przybudówkami przedsionków ujmujących otwory drzwiowe zewnętrzne; przybudówki nakryte własnymi dachami dwuspadowymi. Bryła opięta lekko ukośnymi pilastrami-przyporami, urozmaicona dekoracyjnymi kulistymi sterczynami w narożnikach dachów. Nie zachowanym elementem związanym z obiektem był wysoki ceglany wolnostojący komin kotłowni, usytuowane w jej bezpośrednim sąsiedztwie, na osi środkowej elewacji pd. skrzydła; komin rozebrany został po zmianie sposobu zasilania maszyn i urządzeń przepompowni.

ELEWACJE. Elewacje jednokondygnacyjne, na występującym cokole, lico- wane cegłą okładzinówką w wątku krzyżowym z dodatkiem ciemnobrunatnej cegły klinkierowej, która tworzy prosty motyw dekoracyjny w postaci trzech zdwojonych

poziomych pasów, wypełniających przestrzenie międzyokienne elewacji korpusu oraz opasujących trzony pilastrów–przypór korpusu i skrzydła; dodatkową dekorację stanowią sterczyny w narożnikach dachów, które przyjmują postać kulistych waz; elewacje o bogatej artykulacji – podziały ramowe z ukośnymi pilastrami-przyporami, rytmiczny układ otworów, zróżnicowane gzymsy uskokowe i kostkowe, dekoracyjne pasy z klinkieru; otwory okienne ujednolicone w poszczególnych częściach budynku, pierwotnie rozmieszczone regularnie, w rytmie charakterystycznym dla każdej elewacji; wszystkie otwory zamknięte odcinkowo, zwieńczone odcinkowymi naczółkami, podkreślającymi kształt otworów.

Elewacja wsch. – od ulicy – sześciosiowa, o symetrycznej zrównoważonej kompozycji i jednolitym rytmie dużych otworów okiennych oraz podziałów ramowych akcentowanych przez lekko ukośne pilastry-przypory; pilastry na wygierowanych z cokołu postumentach, zwieńczone prostymi kapitelami, na których małe impostry wspierające pas podgzymsowy, jego dolna krawędź wykończona ząbkowaniem; na pasie podgzymsowym, w osiach pilastrów, dekoracyjne kute przewłoczki ankrów; otwory okienne z odcinkowymi zamknięciami, których kształt podkreślony cienkimi profilowanymi naczółkami, ujęte w delikatne obramienia z drobnych wałkowatych profili przy bocznych i górnej krawędzi, pod otworami mocno pochyłe ceramiczne podokienniki; przestrzeń między otworami wraz z trzonami pilastrów dekorowana trzema zdwojonymi pasami ciemnej cegły klinkierowej; elewacja zwieńczona profilem gzymsem z dolnym profilem „zębatym”; nad skrajnymi pilastrami, w narożnikach dachu, ceramiczne sterczyny w formie kulistych waz na uskokowych kwadratowych cokołach.

Elewacja pd. – elewacja szczytowa o symetrycznej dośrodkowej kompozycji, rozczłonkowana osiową przybudówką otworu drzwiowego, ujęta w pilastry-przypory z prostymi kapitelami, nad którymi ozdobne kute zakończenia ankrów, ozdobiona trzema zdwojonymi pasami ciemnego klinkieru; smukły otwór drzwiowy w uskokowym obramieniu ozdobionym metalowymi rozetkami, zwieńczony cienkim profilem naczółkiem odcinkowym; przybudówka ganku zamknięta trójkątnym szczytem obramionym gzymsem kostkowym; otwory okienne flankujące wejście ukształtowane analogicznie jak w elewacji wsch.

Elewacja pn. – elewacja szczytowa, pierwotnie analogiczna jak elewacja przeciwna, przekształcona w wyniku zmian technologicznych (elektryfikacja obiektu); symetria kompozycji zniweczona przez zamurowanie zach. otworu okiennego, w którego miejscu wybito trzy identyczne otwory drzwiowe, o prostych zamknięciach, zwieńczone prostokątnymi nadświetlami, które prowadzą do pomieszczeń transformatorów.

Elewacja zach. – elewacja korpusu rozczłonkowana prostopadłym osiowym budynkiem kotłowni, który 3-osiowy, na cokole stanowiącym kontynuację cokołu korpusu, ze smukłymi otworami okiennymi o odcinkowych zamknięciach zwieńczonych cienkimi odcinkowymi gzymsami, na narożnikach pilastry-przypory o trzonach ozdobionych trzema zdwojonymi pasami ciemnych cegieł; elewacja skrzydła zwień-

czona trójkątnym nie oddzielnym szczytem, obwiedzionym uskokowym pasem podgzymsowym z ząbkowaniem i zwieńczonym profilem gzymsem; na narożnikach dachu ceramiczne sterczyny w formie kulistych waz; boczne części elewacji korpusu jednoosiowe, pd. zachowała oryginalną formę – otwór okienny, podziały ramowe, pilastry-przypora narożna, dekoracja elewacji zdwojonymi pasami ciemniejszej cegły i kutymi przetłoczkami, gzymsy zwieńczające; fragment pn. elewacji korpusu przekształcony – otwór okienny zblendowany jeszcze w okresie przedwojennym, część elewacji pokryta warstwą jasnoczerwonej farby.

Elewacje boczne skrzydła – o zmienionym układzie i formie otworów, obecnie sześciosiowe, artykułowane podziałami ramowymi lizenowymi i rytmicznym parzystym układem otworów; pas podgzymsowy z dolną krawędzią ozdobioną ząbkowaniem, w zwieńczeniu profilowany gzyms; otwory okienne pierwotnie ujednolicone – smukłe, zamknięte odcinkowo, zwieńczone odcinkowymi gzymsami, obecnie otwory 3 osi zach. w elewacji pn. i pd. zblendowane a znaczna część otworów w obu elewacjach w różnym stopniu skrócona, przede wszystkim w związku z wybiciem dodatkowych otworów drzwiowych: otwory 4-tej osi zach. obu elewacji i otwór drugiej osi zach. elewacji pn. (otwór drzwiowy i mały otwór okienny powstał w miejscu pierwotnego zblendowanego otworu bramnego dawnego składu węgla); w narożnikach dachu ceramiczne kuliste wazy; lizeny podziałów ramowych z dekoracją w postaci zdwojonych pasów ciemniejszych cegieł.

WNĘTRZE. Budynek składał się z dwóch, wydzielonych architektonicznie części – korpusu i skrzydła. Korpus mieścił jednownętrзовą halę maszynowni, w skrzydle mieściła się kotłownia z wydzielonym składem węgla. Po zmianie sposobu zasilania urządzeń, w pn.-zach. narożniku maszynowni wydzielono pomieszczenia dla transformatorów, natomiast wewnątrz kotłowni zostało przeznaczone w większości na zaplecze socjalne (sanitariaty, łazienka, pomieszczenie wypoczynkowe) a w mniejszej części na pomieszczenia techniczne (warsztat, rozdzielnica niskiego napięcia). Wiązało się to z wtórnym podziałem wnętrza kotłowni na liczne mniejsze pomieszczenia.

WYPOSAŻENIE. W hali maszynowni zachowane w części oryginalne urządzenia techniczne: trzy pompy i trzy zasuwy firmy AMAG-Hilpert z Norymbergii pochodzące z czasów uruchomienia przepompowni oraz urządzenia zainstalowane po zmianie sposobu zasilania: sprężarka TT i dwa agregaty prądotwórcze DEUTZ, rozdzielnica niskiego napięcia; hala wyposażona także w suwnicę pomostową.

INSTALACJE. Budowla wyposażona w instalacje: elektryczną niskiego i wysokiego napięcia, wod.-kan., oświetleniową.

1. Miejscowość	LEGNICA
2. Gmina	Legnica
3. Powiat	Legnica
4. Województwo	dolnośląskie

5. Obiekt (nazwa jak w karcie) oraz adres

BUDYNEK STACJI POMP
zespół przepompowni ścieków – ul. Masarska 18

6. Zawartość załącznika

spis mat. ilustracyjnego; zdjęcia

SPIS ILUSTRACJI

1. Zespół przepompowni, widok od pd.-wsch., z ulicy Masarskiej.
2. Elewacja wsch. budynku stacji pomp.
3. Elewacja pn. budynku stacji pomp.
4. Elewacja pn. skrzydła, dawnej kotłowni.
5. Widok budynku przepompowni od zach.
6. Widok od pd.-zach.
7. Wejście pd.
8. Jedno z okien korpusu.
9. Sterczyzna w narożniku dachu.
10. Ozdobne zakończenie kotwy – przewłoczka.
11. Rozetka dekoracyjna w obramieniu otworu drzwiowego.
12. Wnętrze maszynowni ku pn.
13. Część wsch. maszynowni.
14. Maszynownia – widok ku zach.
15. Wewnętrzny otwór drzwiowy.
16. Strop maszynowni.
17. Pomieszczenie skrzydła – zaplecze socjalne.
18. Ozdobny detal we wnętrzu – balustrada.
19. Suwnica.
20. Piwnica.
21. Więźba dachowa.
22. Projekt przepompowni, 1893 [arch. LPWiK].
23. Projekt przepompowni, 1940 [arch. LPWiK].
24. Rzut stacji pomp z urządzeniami, 1893 [arch. LPWiK].

2.

3.

Leg/238

*Spis zdanego - odbiorcy
nr. 132/2*

4.

5.

6.

7.

1. Miejscowość **LEGNICA**2. Gmina **Legnica**3. Powiat **Legnica**4. Województwo **dolnośląskie**

5. Obiekt (nazwa jak w karcie) oraz adres

BUDYNEK STACJI POMP
zespół przepompowni ścieków – ul. Masarska 18

6. Zawartość załącznika

zdjęcia

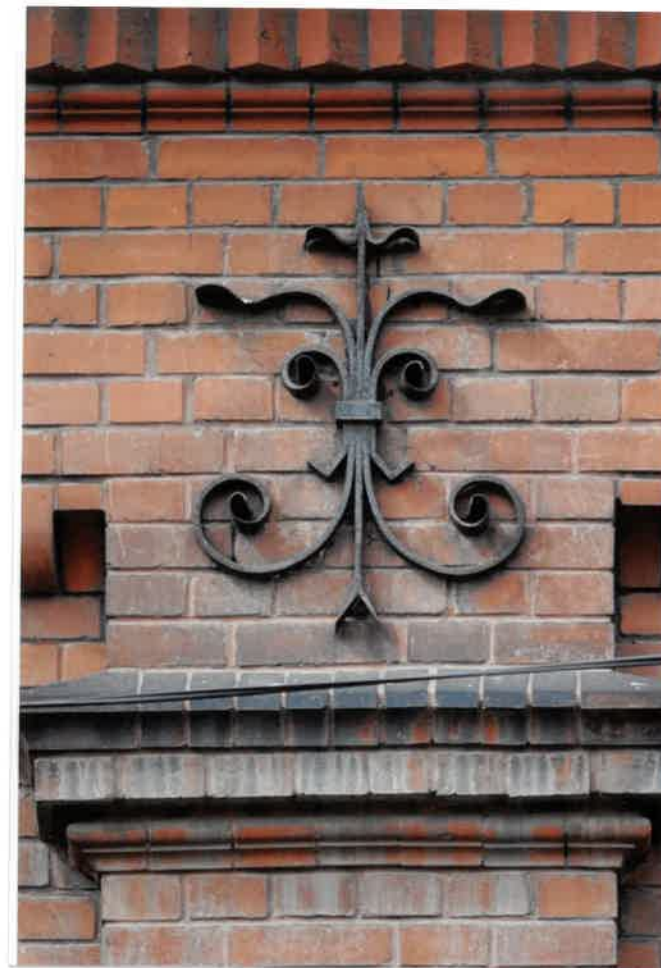
8.

9.

10.

Leg/238

Spis zdanceo - odbiorczy nr 132/2

Ewa Sankiewicz
Opracowanie załącznika: (data i podpis): PDZ ALMA 05.05.2023

11.

12.

13.

14.

1. Miejscowość **LEGNICA**2. Gmina **Legnica**3. Powiat **Legnica**4. Województwo **dolnośląskie**

5. Obiekt (nazwa jak w karcie) oraz adres

BUDYNEK STACJI POMP
zespół przepompowni ścieków – ul. Masarska 18

6. Zawartość załącznika

zdjęcia

15.

16.

17.

Leg/238

Spis zdaniec - odbiorczy nr 132/2

Opracowanie załącznika: (data i podpis): PDZ ALMA 05.05.2023

18.

19.

20.

21.

1. Miejscowość **LEGNICA**
 2. Gmina **Legnica**
 3. Powiat **Legnica**
 4. Województwo **dolnośląskie**

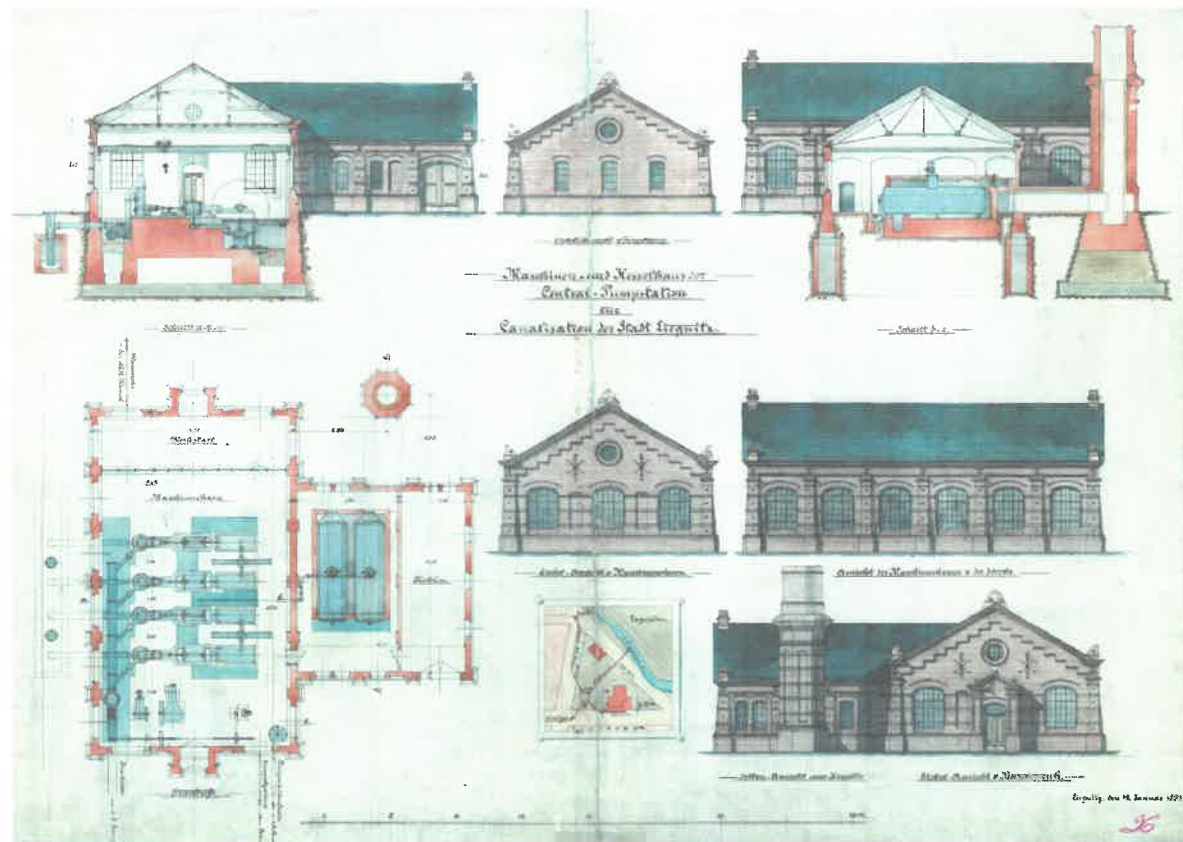
5. Obiekt (nazwa jak w karcie) oraz adres

BUDYNEK STACJI POMP
 zespół przepompowni ścieków – ul. Masarska 18

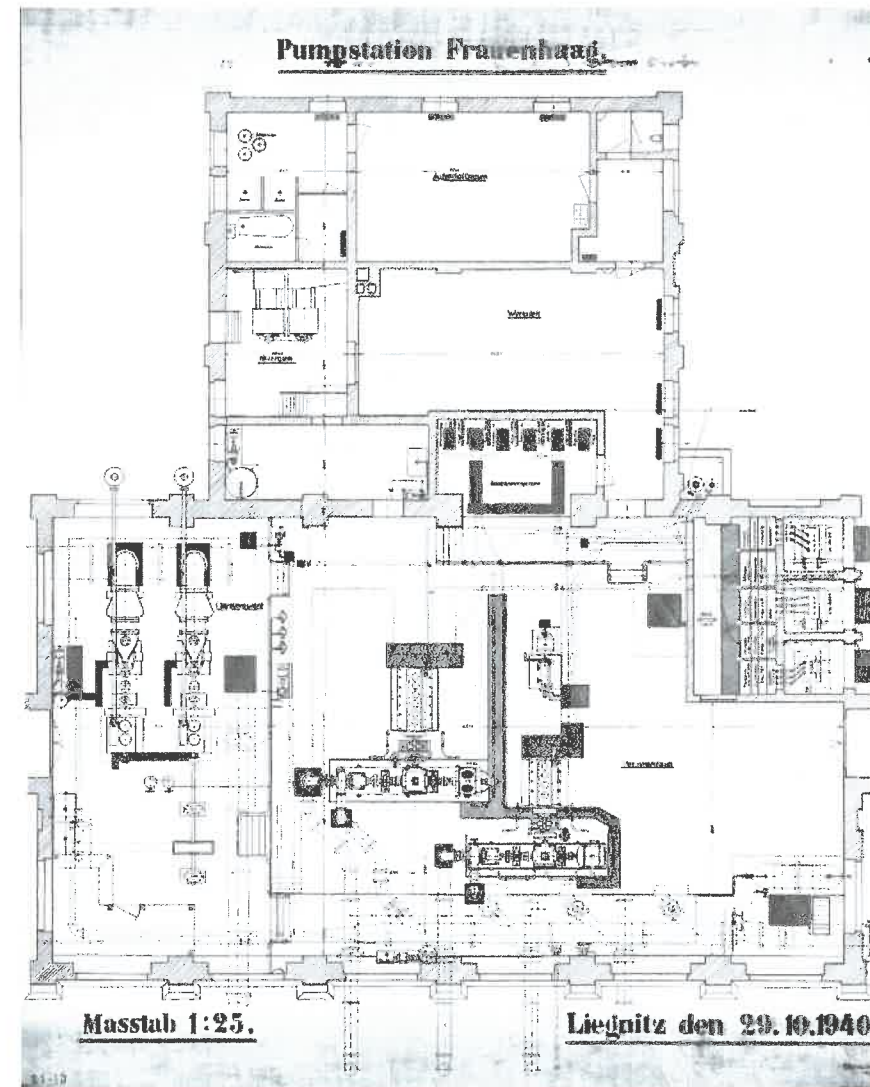
6. Zawartość załącznika

archiwalia

22.

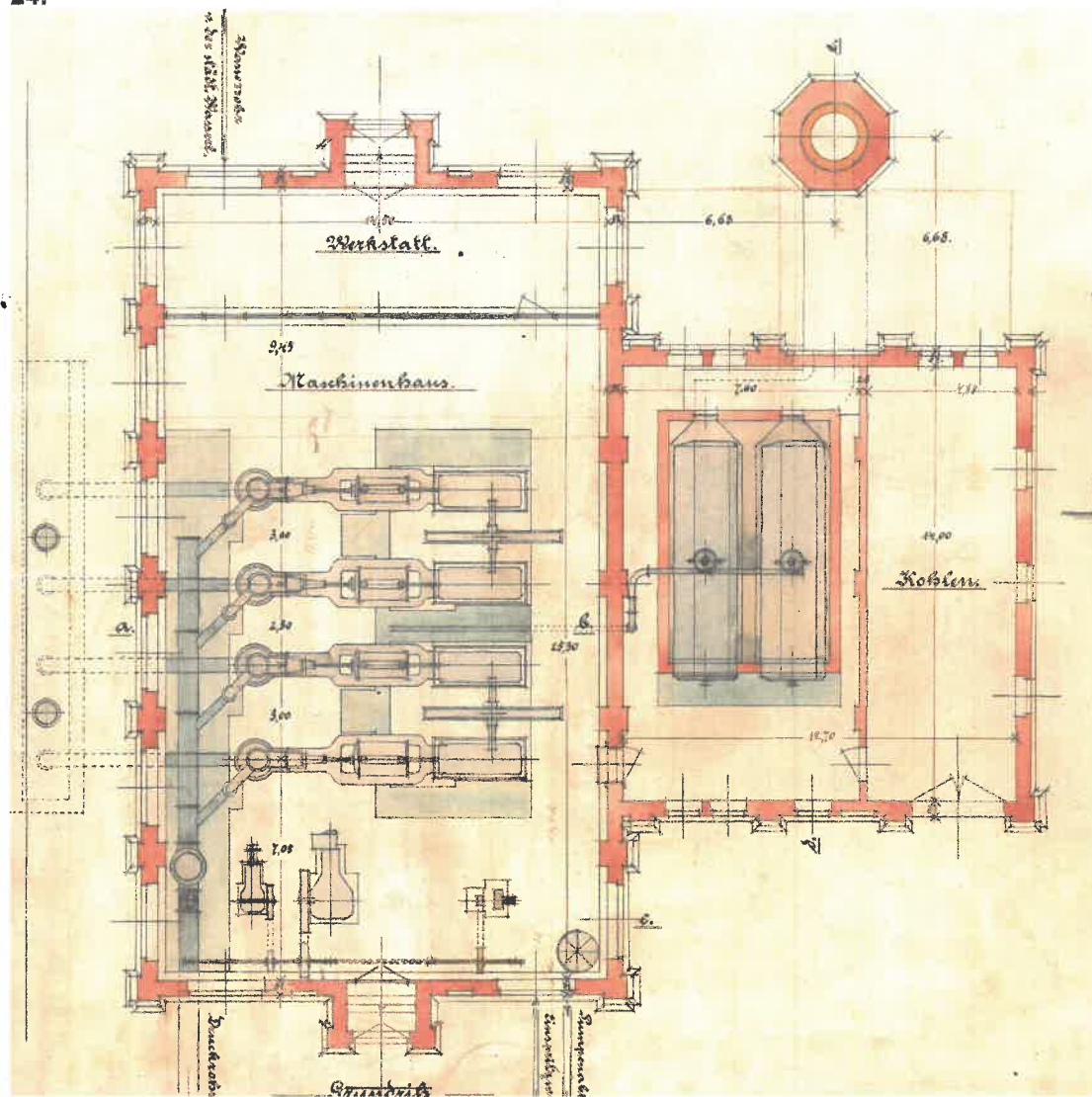
23.

Leg/238

Spis zdawczo-odbiorczy nr 131/2

Ewa Sadowska
 Opracowanie załącznika: (data i podpis) EDZ ALMA 05.05.2023

14. Kubatura 4 850 m³	15. Powierzchnia użytkowa 545 m²	16. Przeznaczenie pierwotne stacja pomp w zespole przepompowni ścieków	17. Użytkowanie obecne użytkowany jako zaplecze socjalne, pełni również pierwotną funkcję
18. Stan zachowania Obiekt o częściowo zmienionej funkcji – wnętrza dawnej kotłowni użytkowane jako zaplecze socjalne dla pracowników LPWiK i w niewielkim stopniu – jako pomieszczenia techniczne; w części technicznej (maszynownia) budynek użytkowany sporadycznie w przypadkach zagrożenia powodziowego. Zachowana bryła i rzut obiektu oraz wystrój elewacji i duża część wystroju wnętrza; w części technicznej budynku zachowane w dużym stopniu urządzenia i wyposażenie techniczne: pompy, zasuw, generatory prądu. Na elewacjach ślady przekształceń, związanych ze zmianami funkcji, dostosowaniem do współczesnych wymogów technologicznych i zmianą dyspozycji części pomieszczeń – zblendowane i przemurowane otwory okienne, wtórne otwory drzwiowe zewnętrzne i wewnętrzne, metalowe kominy wyciągów w ścianach szczytowych. We wnętrzu wtórne podziały, szczególnie intensywne w partii skrzydła (kotłownia), w maszynowni wyodrębnienie pomieszczenia transformatorowi. Stan techniczny budynku: <i>ściany</i> – ściany zewnętrzne w stanie dobrym, wymagają oczyszczenia – widoczne miejscowe ciemne przebarwienia i zacieki (narożnik pd.-zach.) oraz usunięcia wtórnych przemałowań (fragmenty elewacji pn. i zach.); zachowany bogaty detal, na ogół w dobrym stanie, wyjątek stanowią niektóre sterczyny w narożnikach dachu – najbardziej zniszczona sterczyna pd.-zach. korpusu stanowi zagrożenie dla znajdujących się w pobliżu osób; ściany wewnętrzne w dużej części wtórne; <i>dach</i> – konstrukcja dachowa w stanie dobrym; pokrycie dachowe nowe, wymienione po roku 2000; <i>posadzki</i> – w dużej części oryginalne (maszynownia), z miejscowymi spękaniami; w partii skrzydła, w większości współczesne, o zróżnicowanym wykończeniu; <i>stropy</i> – nad maszynownią w stanie dobrym; strop w jednym z pomieszczeń skrzydła mocno zawilgocony, z odpadającymi tynkami; <i>wnętrza, wyposażenie i instalacje</i> – zachowana duża część wyposażenia technicznego i oryginalnych urządzeń, które uzupełnione niezbędnymi urządzeniami współczesnymi, dzięki czemu przepompownia utrzymywana jest w stanie zdolności użytkowej.		19. Istniejące zagrożenia, najpilniejsze postulaty konserwatorskie Budynek jest elementem systemu wodnokanalizacyjnego miasta. Ze względu na wartość estetyczną, historyczną i techniczną obiektu, w którym zachowana znaczna część oryginalnego wyposażenia i wystroju, postuluje się wpisanie go do rejestru zabytków i objęcie go pełną ochroną konserwatorską. Do zachowania rekomenduje się: rzut i bryłę budynku, formę dachu, wystrój elewacji ze szczególnym uwzględnieniem ceramicznego i metaloplastycznego detalu, wykrój i rozmieszczenie otworów okiennych, ślusarkę oraz stolarkę otworów a we wnętrzu: elementy oryginalnego wyposażenia technicznego i wystrój maszynowni. Zaleca się oczyszczenie elewacji, połączone z remontem zniszczonych elementów wystroju, likwidacją lub zmianą wtórnych elementów (kominy wyciągów, wtórne otwory drzwiowe), ujednolicenie wykończenia otworów, ich stolarki i ślusarki	

20. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)

archiwum NID O/ Wrocław

Legnica. Przedmieście Głogowskie, Piątnica, Stare Piekary. Studium historyczno-urbanistyczne. Tom I, II, opr. Zb. KOBiDZ OT/Wrocław, MMX, str. 100-101, fot. 143-144

archiwum UM Legnica

karta GEZ, 2013, aut. E. Dymarska

archiwum LPWiK S.A.

– archiwalny projekt budowlany przepompowni, dat. 19.01.1893, zawiera: plan syt., widoki elewacji, rzuty i przekroje budynku stacji pomp, sposób rozmieszczenia urządzeń

– archiwalny rzut budynku z rozmieszczeniem urządzeń, dat. 29.10.1940

23. Bibliografia

[..]. EBERLE, Die städtischen Wasserwerke. [w:] Liegnitz, Goldberg und das schöne Katzbachtal., Liegnitz 1925, S. 86

[..]. KÖNIG, Die Wasserversorgung der Stadt Liegnitz., [w:] Die Stadt Liegnitz., Liegnitz 1927, S. 243

W. KALSKI *Legnicka woda*, Legnica 2002

Legnica. Przedmieście Głogowskie, Piątnica, Stare Piekary. Studium historyczno-urbanistyczne. Tom I, II, opr. Zb. KOBiDZ OT/Wrocław, MMX, str. 100-101, fot. 143-144

25. Źródła ikonograficzne (rodzaj, miejsce przechowywania)

- karta GEZ, – 1 fot., widok od pd.-wsch., aut. E. Dymarska
- archiwalne rysunki techniczne, 1893, 1940 – patrz: pkt 20

21. Uwagi

22. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

24. Opracowanie karty ewidencyjnej (autor, data i podpis)

tekst PDZ ALMA 02.05.2024

plany, rysunki PDZ ALMA 02.05.2024

fotografie PDZ ALMA 02.05.2024

Karta po wypełnieniu podlega ochronie na podstawie przepisu prawa autorskiego

26. Załączniki

- * wkładka nr 1: cd. opisu
- * wkładka nr 2: spis fotografii; zdjęcia
- * wkładka nr 3: zdjęcia
- * wkładka nr 4: zdjęcia
- * wkładka nr 5: archiwalia